

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

JAARVERSLAG 1962

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Ledental. Tot het Genootschap traden toe 114 werkende en 23 buitengewone leden. Zesenvertig werkende leden moesten worden afgevoerd, waarvan evenwel 11 als buitengewoon lid toetraden, terwijl nog eens 10 prijs bleken te stellen op voortzetting van hun abonnement op „huisarts en wetenschap”. Het aantal buitengewone leden nam af met 10, van wie echter een drietal als werkend lid kon worden ingeschreven. Een poging de redenen van het bedanken voor het werkend lidmaatschap te achterhalen, resulteerde in de volgende gegevens: 20 maal wegens het neerleggen van de huispraktijk; 12 maal wegens tijdgebrek; 3 maal wegens vertrek naar het buitenland; 1 maal wegens ontevredenheid over de centrum-activiteit; 1 maal wegens het bedanken voor het Maatschappij-lidmaatschap; 1 maal wegens persoonlijke redenen; 1 maal wegens overlijden; 7 maal onbekend.

Op 31 december 1962 bedroeg het aantal leden 988 (vorig jaar 909), te weten 916 werkende leden, 71 buitengewone leden, 1 lid van verdienste. Momenteel heeft het totaal ledental de duizend gepasseerd.

Het Genootschap had in het verslagjaar het overlijden te betreuren van het lid J. Nieuwenhuyse te Kruijningen.

Promoties. Het N.H.G.-bestuur ontving dit jaar drie berichten van de promotie van leden van het Genootschap. Op 13 februari 1962 promoveerde H. J. P. M. Dijkhuis te Gendt, lid van de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek, op een proefschrift, getiteld „Anticoagulantia in de huispraktijk”. Op 11 april verdedigde J. D. Mulder te Noordwijk aan Zee, voorzitter van de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek, zijn proefschrift over „Bevolkingsonderzoek naar diabetes mellitus” en op 24 oktober promoveerde W. Brouwer te Emmeloord, lid van de Subcommissie Medische Psychologie, over „Ervaringen met psychosociaal-anamnestic onderzoek als diagnostisch hulpmiddel in een huisartsenpraktijk”. De ontvangen proefschriften werden met gevoelens van voldoening aan de bibliotheek toegevoegd.

Landelijke bijeenkomsten in het kader van het N.H.G. Hoewel formeel niet thuisbehorend in de periode, waarop dit verslag betrekking heeft, moge volledigheidshalve in de eerste plaats worden genoemd het op 25 november 1961 te Utrecht gehouden N.H.G.-congres 1961. Dit congres droeg een ietwat feestelijk karakter, daar het in feite de afsluiting van het eerste lustrum van het Genootschap betrof. Het was dan ook zeer verheugend, dat de directeur-generaal voor de Volksgezondheid, Prof. Dr P. Muntendam, bereid werd gevonden het congres officieel te openen. Ter gelegenheid van het eerste lustrum werd een speciaal programma aan de echtgenoten van de leden aangeboden, hetgeen dermate goed in de smaak bleek te vallen, dat het zich laat aanzien dat het damesprogramma zich tot een traditie zal gaan ontwikkelen.

Doch niet alleen ter herinnering aan het eerste lustrum van het Genootschap wordt het N.H.G.-congres 1961 in dit jaarverslag genoemd. Dit congres was namelijk het laatste, dat gehouden werd met onmiddellijk een daaraan voorafgaande huishoudelijke vergadering, omdat in de loop van het verslagjaar het bestuur op advies van de Algemene Advies Commissie besloot voortaan jaarlijks een geheel op zichzelf staande huishoudelijke vergadering bijeen te roepen. Het is te verwachten, dat deze splitsing zowel de wetenschappelijke bijeenkomst (N.H.G.-congres), als de huishoudelijke vergadering (Ledencongres) ten goede zal komen.

Tijdens het huishoudelijk gedeelte van het N.H.G.-congres 1961 kon de voorzitter enige mededelingen doen over de plannen tot oprichting van een huisartseninstituut, een met deskundige krachten bemand apparaat, dat het N.H.G. goede diensten zou kunnen bewijzen en dat ook een rol zou kunnen

spelen bij de vorming van de huisarts. Vooral ten opzichte van dit laatste is er een taak, welke bestuur noch commissies bij machte zijn op zich te nemen. Daar ook de medische faculteit van de Rijksuniversiteit te Utrecht bepaalde plannen bleek te koesteren, die zeer wel tot een vruchtbare samenwerking ten aanzien van een op te richten huisartseninstituut zouden kunnen leiden, verzocht en verkreeg het bestuur de toestemming der leden tot voortzetting van het reeds aangevangen gesprek met de medische faculteit van de Utrechtse universiteit.

Het werk van het N.H.G.-bestuur heeft in het afgelopen jaar voor een zeer belangrijk gedeelte bestaan uit het formuleren van concrete plannen met betrekking tot dit huisartseninstituut. Een en ander leidde tot bijeenroeping van een Ledencongres (7e Huishoudelijke Vergadering) op 12 mei 1962. In deze vergadering werd het bestuur gemachtigd de voorbereidingen voort te zetten om te komen tot oprichting van een stichting „Het Nederlands Huisartsen-Instituut”. In de loop van de daarop gevolgde besprekingen in het bestuur werd deze naam gewijzigd in „Nederlandse Stichting tot Bevordering van de Huisartsgeneeskunde”.

Naast enige benoemingen van commissieleden en een toelichting tot het bestuursbeleid, werd dit congres gewijd aan een aantal inleidingen en discussies over het werk van adviescommissies en landelijke studiegroepen. Voor een volledig verslag van het congres wordt verwezen naar (1962) huisarts en wetenschap 5, 285.

Voorts moge onder dit hoofd nog een tweetal bijeenkomsten worden vermeld:

Weekendconferentie over Groepspraktijken op 2 en 3 juni 1962 te Eindhoven. Gastheer tijdens deze door het Genootschap georganiseerde conferentie was het Philips Gezondheidscentrum, waaraan het Genootschap veel dank verschuldigd is voor de verleende gastvrijheid en hartelijke medewerking bij de voorbereiding van de bijeenkomst. Het doel der conferentie was de bestudering van de vraag, of groepspraktijken van huisartsen in Nederland zinvol zouden zijn. Onder de vijftig deelnemers waren vertegenwoordigers van het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid, van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst, van de Landelijke Huisartsen Vereniging, alsmede twee hoogerleraren in de sociale geneeskunde. Een kort verslag der conferentie is opgenomen in (1962) huisarts en wetenschap 5, 221 en een uitvoerig rapport, waarvan nog een zeer beperkt aantal exemplaren beschikbaar is, werd opgesteld door Dr H. H. W. Hogerzeil.

De Subcommissie Medische Psychologie van de Commissie Nascholing organiseerde op 10 november 1962 te Amsterdam een *studiedag*, gewijd aan de trainingsmethoden voor *Medische Psychologie*. Op deze buitengewoon goed bezochte bijeenkomst werden demonstraties gegeven door de studiegroepen voor medische psychologie uit Hoensbroek en uit Amsterdam. Voor een volledig verslag moge ook hier verwezen worden naar (1963) huisarts en wetenschap 6, 95.

Tenslotte moge dan nog melding worden gemaakt van het *N.H.G.-congres 1962*, dat op 24 november 1962 te Utrecht plaats vond. Het feit, dat ditmaal als plaats van bijeenkomst het Jaarbeursgebouw was gekozen, bleek een aanzienlijke verbetering, daar thans onder één dak het wetenschappelijke congres, het damesprogramma, de tentoonstellingen en de lunch konden worden gehouden. Het is verheugend dat telkenjare de belangstelling voor het N.H.G.-congres blijkt toe te nemen, waaraan het hoge peil der wetenschappelijke voordrachten en de geanimeerdheid bij het damesprogramma niet vreemd zal zijn. Verheugend was de aanwezigheid van een delegatie der oprichters van een Vlaamse wetenschappelijke huisartsen vereniging, welke zich tijdens de lezingen en de daaropvolgende bespreking met het N.H.G.-bestuur een in-

druk kon vormen van het werk van ons Genootschap. De door de voorzitter Dr F. J. A. Huygen uitgesproken openingsrede, waarin hij de dreigende verwijdering tussen huisarts en universiteit en het onderscheid tussen de geneeskunde binnen en buiten het ziekenhuis schetste, blijkt in den lande veel aandacht te hebben getrokken.

Huisartsen-Instituut. De gedurende het jaar door het bestuur en het dagelijks bestuur gevoerde discussies, alsmede enige besprekingen tussen dagelijks bestuur en het bestuur van de medische faculteit van de Rijksuniversiteit te Utrecht, resulteerde eind 1962 in de opdracht aan het dagelijks bestuur om bij notariële akte op te richten de „Nederlandse Stichting tot Bevordering van de Huisartsgeneeskunde”. Op 10 januari 1963 werd de akte gepasseerd. Het vele overleg, dat aan deze oprichting ten grondslag heeft gelegen, heeft uiteindelijk geleid tot de volgende doelstelling van de stichting: „Het Nederlands Huisartsen Genootschap behulpzaam te zijn bij de ontwikkeling en de bevordering van de huisartsgeneeskunde en wel op de volgende terreinen:

a wetenschappelijk onderzoek door of ten behoeve van huisartsen;

b de nascholing van de huisarts;

c de nadere scholing tot huisarts;

d de scholing tot arts.”

Het volgende artikel van de oprichtingsakte vermeldt:

„De Stichting tracht dit doel te bereiken door middel van:
a het oprichten en in stand houden van een Nederlands Huisartsen-Instituut, dat gevestigd zal zijn te Utrecht en dat nauw zal samenwerken met het aldaar te stichten Instituut voor Microsociale Geneeskunde;

b het bevorderen van de samenwerking tussen het Nederlands Huisartsen-Instituut en de organen en leden van het Nederlands Huisartsen Genootschap;

c het bevorderen van de samenwerking tussen universiteiten en huisartsen in Nederland, onder andere door het tot stand doen komen van huisartsen-instituten, verbonden aan de overige universiteiten;

d het organiseren en in stand houden van een regelmatig onderling overleg tussen de besturen c.q. directies van de onder a en c genoemde instituten.”

Voorts bepaalt de stichtingsakte onder meer dat het stichtingsbestuur bestaat uit de leden van het N.H.G.-bestuur en dat het stichtingsbestuur de directeur benoemt van het Nederlands Huisartsen-Instituut, als hoedanig voor het eerst zal worden benoemd de hoogleraar in de microsociale geneeskunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht. Over de voordracht van de bezetting van deze leerstoel zal door de universiteit overleg worden gepleegd met het Genootschap.

Het bestuur der stichting kan zich door adviseurs doen bijstaan, alsmede door een wetenschappelijke adviesraad.

Het is de overtuiging van het N.H.G.-bestuur, dat de oprichting van de „Nederlandse Stichting tot Bevordering van de Huisartsgeneeskunde” een krachtige impuls kan betekenen voor een met universitaire medewerking te bereiken uitbouw en ontplooiing van een specifieke huisartsgeneeskunde. Een bijzonder woord van dank is het bestuur verschuldigd aan Mr J. Th. M. de Vreeze te Utrecht, voor de waardevolle adviezen welke van hem bij de voorbereiding van de oprichting der stichting mochten worden ontvangen. Inmiddels zijn ook te Leiden in overleg met het N.H.G. plannen in voorbereiding tot oprichting van een „Stichting het Leidse Instituut voor Huisartsgeneeskunde”, welke werkzaamheid zal worden verricht in nauwe samenwerking met en met medewerking van de faculteit der geneeskunde van de Leidse universiteit.

Bestuur. Door hun verkiezing op het N.H.G.-congres 1961 traden per 1 januari 1962 officieel tot het bestuur toe de collegae J. M. Deveer, Utrecht, en Dr A. Rijpperda Wierdsma, Nijmegen, daarmede de vacatures vervullende van de afgetreden collegae Bots en Den Duyn. In de loop van 1962 trad collega Dr J. M. L. Phaff uit het bestuur en in zijn plaats werd door het bestuur kandidaat gesteld collega E. van Westreenen, Rotterdam. Phaff bleef als adviserend lid de bestuursvergaderingen bijwonen.

Het N.H.G.-bestuur kwam in het verslagjaar tienmaal bij-

een, terwijl het dagelijks bestuur twintigmaal vergaderde. Naast de besprekingen, gewijd aan het opzetten der plannen voor een huisartsen-instituut, vroegen tal van andere zaken de aandacht van het bestuur. In het bijzonder mogen hiervan worden vermeld de gedachtenwisselingen die plaats vonden tussen het dagelijks bestuur en de Contact Commissie Farmaceutische Industrie (C.C.F.I.). Gestreefd wordt naar een vorm van samenwerking, waarbij het voor het Genootschap financieel mogelijk zal worden met behoud van zijn onafhankelijkheid bepaalde projecten op het terrein van wetenschappelijk onderzoek en nascholing te entameren, hetgeen voor beide groeperingen van belang kan worden geacht. Hoewel op dit ogenblik nog geen effectieve toezeggingen van de industrie werden ontvangen, hoopt het bestuur dat een uiteindelijke samenwerking een wezenlijke bijdrage zal kunnen zijn aan het werk van het Nederlands Huisartsen-Instituut.

Vele andere onderwerpen, welke door het bestuur werden besproken, betroffen kwesties van organisatie en beleid, welke nauw verbonden zijn met het werk der organen van het Genootschap. Derhalve moge dienaangaande worden verwezen naar die hoofdstukken van dit verslag, waarin activiteiten van commissies, studiegroepen en centra worden behandeld.

De centra en lokale studiegroepen. Tegen het einde van 1961 werden met goedvinden van het N.H.G.-bestuur de afdelingen Tiel en Wageningen van het Centrum Arnhem afgesplitst en tot een nieuw Centrum Wageningen en Omstreken samengevoegd. Dit bracht het aantal centra op 25. Ten tijde van de samenstelling van dit verslag was door 11 centra een jaarverslag over 1962 ingediend bij het bestuur. Dit illustreert de zwakke band tussen de centra en het N.H.G.-bestuur. Een gelukkige omstandigheid vormt daarentegen het feit, dat dit gebrek aan rapportage en communicatie niet in alle gevallen tevens een bewijs van geringe activiteit betekent. Het is het bestuur bekend, dat in vele centra vruchtbare en regelmatige bijeenkomsten van leden en/of plaatselijke studiegroepen plaats hebben. In een poging de band met de centra te versterken werd de op 12 mei 1962 te Utrecht gehouden zevende Huishoudelijke Vergadering aangegrepen tot het doen houden van een aantal inleidingen over de vraag op welke wijze de advies-commissies van het Genootschap en de centra elkaar het best van dienst kunnen zijn. Helaas was de opkomst naar deze vergadering teleurstellend.

Een jaarlijks terugkerend hoogtepunt vormde ook dit maal de op 22 september 1962 door de Afdeling Apeldoorn van de Maatschappij voor Geneeskunde en het Centrum Apeldoorn van het N.H.G. georganiseerde artsending met als onderwerp „Moderne pregestagene stoffen, aanwinst voor geneeskunde en maatschappij?” Op het N.H.G.-congres 1962 was in het programma opgenomen een demonstratie van een in de studiegroep Alphen aan den Rijn ontwikkelde methode van nascholing. Diverse andere centrum-activiteiten vonden vermelding in de rubriek „Uit de centra” van „huisarts en wetenschap”.

Algemene Advies-Commissie. Het voorzitterschap van de A.A.C. ging begin 1962 over in handen van collega A. W. Bots te Voorhout, die daarmede de plaats innam van collega Dr A. Rijpperda Wierdsma, die in het N.H.G.-bestuur werd gekozen. De commissie kwam tweemaal bijeen; de door haar aan het bestuur uitgebrachte adviezen betroffen de splitsing van wetenschappelijke en huishoudelijke vergaderingen, de afvaardiging naar de huishoudelijke vergaderingen van het Genootschap, de procedure bij het aannemen van nieuwe leden en tenslotte een groot aantal wijzigingen in het concept Huishoudelijk Reglement, dat in laatste lezing door de A.A.C. werd besproken.

Commissie Nascholing. De huisarts zal, naast de toepassing van de kennis, hem gedurende zijn opleiding tot arts door universiteits-specialisten geboden, in zijn werk nog met vele andere gebieden in aanraking komen, waarover hem een oordeel wordt gevraagd en waarin hij dus een deskundig advies zal moeten kunnen geven. Met het erkennen van dit feit onderschrijft de commissie de opvatting, dat ook de huisartsgeneeskunde bezig is zich te ontwikkelen tot een eigen specialisme. Om enige van deze „andere gebieden” te exploreren en meer voor de huisarts toegankelijk te maken, zijn de Boerhaavecursus „Trainingsmethoden in medische psychologie”

(1960) en de cursus te Nijmegen „Maatschappelijke facetten van gezondheid en ziekte” (1961) georganiseerd. Deze cursussen hebben aanleiding gegeven tot oprichting van de Subcommissie „Medische Psychologie”, die zich heeft belast met het stimuleren van studiegroepen Medische Psychologie, maar ook met het registreren en kritisch bekijken van de bereikte resultaten.

Naast het exploreren van nieuwe gebieden, welke de huisarts in zijn werk nodig heeft, zal ook de nascholing van de arts een belangrijke taak van de commissie moeten zijn. Het „wat, hoe en door wie” is hierbij geen gemakkelijk te beantwoorden vraag. Het zal stellig wel zo zijn, dat vele methoden goed en bruikbaar zijn. Om over het bestaan en de aard van deze in de periferie ontwikkelde methoden een beter inzicht te krijgen, heeft de commissie reeds in 1961 besloten, dat ieder van haar leden enige centrumbesturen zou bezoeken. Deze bezoeken zijn thans vrijwel gereed. Zij hebben een stimulerende werking op de centrumactiviteiten gehad en hebben ook vele gegevens opgeleverd over deze activiteiten, over de mogelijkheden van nascholing en over de verschillende methoden, die hierbij worden gebruikt. Mede door de bij het bezoek aan de centra verkregen inlichtingen konden in de commissie verschillende op initiatief van huisartsen ontwikkelde nascholingsmethoden worden besproken.

In de discussies van de commissie doen zich steeds nieuwe problemen voor, waarvan een goede oplossing van groot belang zou zijn. De verhouding huisarts-specialist, huisarts-ziekenhuis, de aparte opleiding voor de huisarts, en de verantwoordelijkheid van de huisarts, zijn slechts enige van deze problemen. Een poging om door middel van een aantal vraagstellingen nader door te dringen op de theoretische facetten van deze problemen, moest door tijdgebrek achterwege blijven. Wel werd het de commissie duidelijk, dat haar taak te omvangrijk is, zodat het N.H.G.-bestuur hulp werd gevraagd in de vorm van een bureau met betaalde hulpkrachten. Hieraan kon niet worden tegemoetgekomen en het bestuur wil wachten tot men de beschikking heeft over het huisartseninstituut.

In de loop van dit jaar werden de bezoeken aan de centrumbesturen voltooid. Van Lidth de Jeude en Scheeren hebben zich belast met verwerking der gegevens, en reeds werden enige voorlopige gegevens aan de leden der commissie toegezonden. Wanneer alle gegevens zijn verwerkt, zal een volledige publikatie volgen. Getracht zal worden een continu contact met de centrumbesturen te onderhouden.

Jongsma en Lahr hadden een officieuze bespreking met enige leden van de staf van het Roode Kruis Ziekenhuis te 's-Gravenhage en met twee Haagse huisartsen, omdat dit ziekenhuis de wens te kennen had gegeven een bijdrage te leveren aan de vorming van de huisarts. Ook ziekenhuizen te Breda en Beverwijk hadden soortgelijke plannen. Lahr werd benaderd door collega Weyel uit Amsterdam, die plannen had voor een nascholingsexperiment te Amsterdam. Hoewel tot nu toe van verwezenlijking dezer plannen nog weinig is gekomen, lijkt de tijd er nu rijp voor.

In de loop van 1962 verzocht de medische faculteit van de Rijksuniversiteit te Utrecht bij monde van Prof. Dr H. Deenstra, die dit jaar tot adviseur der commissie werd benoemd, de faculteit medewerking te willen verlenen bij het organiseren van de cursus voor huisartsen te Utrecht.

Twee huisartsen richtten zich tot de commissie met vragen over respectievelijk de psychosociale anamnese en fysieke therapie. Contact met individuele leden moet zoveel mogelijk worden gestimuleerd.

Dr Richard Scott bezocht Nederland en bracht een bezoek aan de commissie teneinde op de hoogte te komen omtrent de ontwikkeling van de nascholing in ons land in verband met een door hem uit te brengen advies inzake „postgraduate education” aan de W.H.O. Lahr ontving bezoek van Dr W. Harrar, uitgezonden door de Universiteit van Toronto, die een studiereis maakte inzake de problemen van scholing en nascholing van de huisarts in Europa.

Subcommissie Medische Psychologie. De commissie, die dit jaar negenmaal bijeen kwam, werd uitgebreid door de toetreding van collega W. Brouwer, Emmeloord, als lid en door de benoeming van de psychiater J. J. van Bork als adviseur. In december 1961 vond een bijeenkomst plaats van de ver-

tegenwoordigers der studiegroepen met de subcommissie. Door verschillende vertegenwoordigers werd gesproken over de in hun groep gevolgde werkwijze, waarbij bleek, dat in de diverse groepen verschillende methoden worden toegepast, gebaseerd op Balint, Rogers, Goubitz, Groen, Weyel, en anderen. In maart vond nogmaals een dergelijke bijeenkomst plaats. Leden van de subcommissie bezochten de studiegroepen Amsterdam II, Rotterdam, Haarlem, Zwolle, Amersfoort en de Zaanstreek. Het contact met de 25 studiegroepen werd door bovengenoemde bijeenkomsten en bezoeken onderhouden. Getracht werd bezoek van studiegroep aan studiegroep te organiseren. Op 10 november 1962 werd een studiedag in Amsterdam georganiseerd voor alle leden der studiegroepen. Aanwezig waren ongeveer 150 leden van studiegroepen, waaronder vele psychiater-adviseurs, alsmede een vijftal hoogleraren, het N.H.G.-bestuur, enige (groeps)psychologen, en een vertegenwoordiger van de Nationale Federatie van de Geestelijke Volksgezondheid. Door twee studiegroepen werd een groepszitting gedemonstreerd met daaraan aansluitend een discussie over de gevolgde methode. De studiedag werd met een paneldiscussie besloten. Hierin werden enige vragen besproken, welker uitwerking min of meer het programma van de subcommissie voor 1963 zal zijn.

Commissie Wetenschappelijk Onderzoek. In 1962 traden tot de C.W.O. toe de collegae Dr C. A. Kuypers, A. P. Olie-mans en Dr W. J. M. van der Sande. Uit de commissie traden de leden Dr G. J. Bos, I. Ph. L. Koperberg en Dr J. H. F. Lahr en de adviseur Dr J. H. Baaij. Het voorzitterschap der C.W.O. ging over in handen van Dr J. D. Mulder. De commissie vergaderde elfmaal, waarvan één vergadering speciaal gewijd was aan het Woudschoten-rapport en het C.W.O.-beleid.

Wederom werd dit jaar voor het houden der vergaderingen gastvrijheid verleend door het Instituut voor Sociale Geneeskunde te Utrecht. Bovendien kwam het dagelijks bestuur zevenmaal bijeen. De commissie is veel dank verschuldigd aan het werk en de hulp van haar adviseurs, die voor haar en het gehele N.H.G. van zeer grote waarde zijn. De taak van de C.W.O. is gelijk gebleven. Deze is viervoudig, namelijk raadgevingen voor onderzoek van anderen, eigen onderzoek, fundamenteel denkwerk en het tot ontwikkeling brengen van wetenschappelijk werk op het gebied van de huisartsgeneeskunde. Wanneer het huisartseninstituut gaat functioneren, zal de taak van de C.W.O. wel enige wijzigingen ondergaan.

Door een betere taakverdeling en meer voorbesprekingen in klein verband werd getracht verschillende aanvragen en onderwerpen zo snel mogelijk af te werken.

Van de door de C.W.O. onderhouden contacten mogen hier onder meer worden vermeld die met de centra Zeeland, Tilburg, Friesland, Noord-Holland en Rotterdam. Deze contacten betroffen voorgenomen of reeds aangevangen onderzoeken. Eveneens werd door drie leden individueel contact met de C.W.O. gezocht. Voor de contacten buiten het Genootschap worden hier vermeld, dat met de Maatschappij voor Geneeskunst en de Landelijke Huisartsen Vereniging, waarbij door de C.W.O. werd gewezen op het gevaar van de talrijke en soms niet goed voorbereide enquêtes, waarmede de Nederlandse huisartsen worden geconfronteerd. Door de L.H.V. werd advies gevraagd over de wetenschappelijke waarde van een bepaalde voorgenomen enquête onder de huisartsen. De C.W.O. heeft in enige gevallen advies gevraagd aan de Gezondheidsorganisatie T.N.O. over farmaceutische onderzoeken door de industrie aangevraagd. De C.W.O. besloot dit inwinnen van advies bij T.N.O. in principe steeds te doen. Door T.N.O. werd de C.W.O. verzocht een proefonderzoek te doen over de verdraagzaamheid van ijzerpreparaten. De C.W.O. zond eenmaal een afgevaardigde naar een vergadering van de Medisch-biologische sectie van de Vereniging voor Statistiek. De Afdeling Gezondheidsstatistiek van het C.B.S. verzocht de C.W.O. regelmatig onderling contact te onderhouden en te worden ingelicht over onderzoeken binnen N.H.G.-verband.

Wat de wetenschappelijke onderzoeken betreft moge allereerst worden vermeld dat de C.W.O. een analyse heeft gemaakt van het aantal deelnemers aan de jaaronderzoeken. Gebleken is, dat er in tegenstelling tot wat men verwachtte, een grote wisseling bestaat onder de deelnemers van

de verschillende jaaronderzoekingen. Leden, die aan twee of drie jaaronderzoekingen hebben deelgenomen, vormen een kleine minderheid. De bewerking der gegevens van het Verloskundig-onderzoek door het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde is praktisch voltooid. Binnen niet al te lange tijd zal het volledige rapport worden gepubliceerd in „huisarts en wetenschap”. De publikaties werden verzorgd door de leden van de werkgroep.

De gegevens van het Abortus-onderzoek worden door het N.I.P.G. bewerkt. Het Tonsillitis-onderzoek is in mei 1962 geëindigd. Ofschoon het aantal ingezonden formulieren beneden verwachting is gebleven, hoopt men voldoende gegevens te hebben verzameld om enige conclusies uit dit onderzoek te kunnen trekken. Het gelijktijdig verrichte intensieve tonsillitis-onderzoek door 15 tot 20 huisartsen is eveneens geëindigd. De deelneming aan dit laatste onderzoek is zeer goed geweest. Het intensieve onderzoek stond onder auspiciën van Prof. Dr W. R. O. Goslings te Leiden.

Als onderwerp voor een volgend jaaronderzoek wordt door de commissie gedacht aan het onderwerp efficiënte praktijkvoering. Dit vereist nog zeer veel voorbereiding. Onder de C.W.O.-leden vindt een proefonderzoek plaats.

In 1962 werden de volgende onderzoekingen in de C.W.O. besproken.

1 *Morbiditeitsonderzoek*. In het centrum Friesland is een proefonderzoek gedaan over de registratie van ziektegevallen in een aantal praktijken. De C.W.O. zal nog nader contact opnemen met het centrum over de bewerking van de gegevens.

2 *Periodiek Geneeskundig Onderzoek*. Dit onderwerp kan nog moeilijk van de grond komen. De C.W.O. is vertegenwoordigd in de P.G.O.-commissie van T.N.O. Er is een proefonderzoek gaande bij veertien huisartsen.

3 *Infectieziekten in de huispraktijk*. Ook dit onderzoek heeft een moeizame start, doch getracht wordt de moeilijkheden op te lossen.

4 *Het effect van stafylokokken P.T. bij furunculosis*. Dit door het R.I.V. uitstekend georganiseerde onderzoek is afgesloten en wordt bewerkt.

5 *Ongevallen bij kinderen en algemeen ongevallen-onderzoek*. In het Centrum Zeeland is men bezig met een proefonderzoek over deze onderwerpen.

6 *Diabetes-frequentie-onderzoek*. Dit onderzoek, dat van de diabetes-commissie T.N.O. uitgaat, kan voorlopig om financiële redenen niet worden uitgevoerd.

7 *Enquête patiënten-registratie*, dat aan het diabetes-frequentie-onderzoek dient vooraf te gaan.

8 *Furunkel-onderzoek*. Dit in het centrum Apeldoorn verrichte onderzoek is thans afgesloten en wordt bewerkt.

9 *Ongevallen-enquête*. Dit onderzoek, dat uitgaat van het Ziekenhuis Dijkzigt te Rotterdam, wordt door veertig huisartsen uitgevoerd. Men wil een inzicht krijgen in de aard en het aantal ongevallen dat in de huispraktijk voorkomt.

10 Het merendeel der C.W.O.-leden en een aantal leden uit het centrum Leiden namen deel aan een door T.N.O. verricht onderzoek over de eventuele bijwerkingen van twee ijzerpreparaten, zulks om een nieuwe methode van onderzoek te beproeven. De gegevens zijn in bewerking.

11. *Mastitis-profylaxe*. Door de C.W.O. werd contact opgenomen met het R.I.V. en de centra Arnhem en Rotterdam, die reeds een onderzoek over mastitis hebben geëntameerd. De gestelde vraag betreft een onderzoek naar de mogelijkheid om mastitis eventueel te voorkomen door het toedienen van een of ander vaccin, dat de weerstand tegen stafylokokken infecties vergroot. Het stafylokokken-P.T. blijkt volgens het R.I.V. hiervoor niet geschikt te zijn. Over een nieuw preparaat staan nog niet voldoende gegevens ter beschikking. Dit zal door het R.I.V. nog nader worden onderzocht.

12 *Ongevallen-enquête*. De Commissie Verkeersonveiligheid van de Maatschappij voor Geneeskunst, die zich bezig heeft gehouden met een landelijke enquête in begin 1961, nam contact op met de C.W.O. om de wetenschappelijke merites van eventuele nieuwe enquêtes te toetsen.

13 *De eerste hulp bij cerebrovasculaire accidenten*. De C.W.O. heeft de vraag in studie genomen of de eerste behan-

deling van cerebrovasculaire accidenten door de huisarts een nader onderzoek waard is.

14 *Cystitis*. Het centrum Tilburg verzocht de C.W.O. om advies inzake een te verrichten onderzoek over cystitis in de huispraktijk.

De taak van de huisarts, besproken op de conferentie van Woudschoten in 1958, is uitvoerig in de C.W.O. geanalyseerd en nader uitgewerkt. Door de C.W.O.-adviseur Vroeger werd hierover een rapport samengesteld. De C.W.O. is hem hiervoor zeer veel dank verschuldigd. Hiermede kwamen de besprekingen over Woudschoten in de C.W.O. tot een eind. Het rapport werd in januari 1963 aan het N.H.G.-bestuur aangeboden.

De C.W.O. heeft zich uitvoerig beraden over de taken van een huisartseninstituut, dat aan één of meer universiteiten gevestigd zal worden om de opleiding tot en de nascholing van huisartsen in samenwerking met de universiteiten te bevorderen. Zij heeft zich ook bezig gehouden met de verhouding tussen dit huisartseninstituut, dat meer een uitvoerende taak zal krijgen bij het wetenschappelijk onderzoek op het terrein van de huisarts, en de C.W.O., die meer een adviseerende taak zal hebben.

De commissie is tot de conclusie gekomen, dat zij haar adviseerende taak bij het wetenschappelijk onderzoek van anderen beter kan verrichten, indien zij zelf meer ervaringen opdoet bij onderzoekingen. Te dien einde is de commissie in 1962 begonnen zelf kleine proefonderzoekingen te verrichten en het verloop hiervan te bespreken en te bekritisieren. Wellicht is het hierdoor mogelijk „spelregels” op te stellen en te publiceren voor onderzoekingen in groepsverband. De C.W.O. hoopt binnen afzienbare tijd in huisarts en wetenschap iets te kunnen publiceren over de wegen, waarlangs huisartsen informaties kunnen verkrijgen inzake literatuur over een bepaald onderwerp.

Commissie voor redactie van „huisarts en wetenschap”. Het redactionele werk heeft, mede door een binnen de commissie mogelijk geworden ruimere spreiding van de eindredactie — waardoor de spanning in de tijdschema's der commissieleden individueel is verminderd — constante voortgang kunnen vinden; zowel redactioneel als redactioneel-technisch hebben de verkregen ervaringen geleid tot een methodisch vlotte uitvoering der onderscheidene taken. Gedurende 1962 is de commissie opnieuw gebleken, dat het maandblad van het N.H.G. toenemend erkenning vindt, getuige vooral de bereidheid tot het schrijven van bijdragen, welke zij bij de door haar aangezochte auteurs heeft aangetroffen. De rubriek „Aanwinsten” bleef een van de bewijzen van deze ondervonden steun bij het streven de huisarts over de ontwikkelingen in de geneeskunde te informeren op een wijze, welke hem bij de uitoefening van zijn taak te stade kan komen. Een ander bewijs voor de erkenning van de nuttige functie, welke het maandblad kan verrichten, kan worden gezien in de door de commissie zeer gewaardeerde verstandhouding met de Boerhaave-cursussen voor voortgezet medisch onderwijs; vele voordrachten van de speciaal voor huisartsen georganiseerde Boerhaave-cursussen konden door publikatie in het maandblad van het N.H.G. in bredere kring bekendheid krijgen. Daarbij mag dan worden aangetekend, dat de kring abonnementen in het verslagjaar gestaag bleef groeien en dat de nascholingsstof behalve de leden van het N.H.G. ook nog tweeduizend andere huisartsen bereikt. De dank van de redactiecommissie gaat uit naar alle adviseurs, die haar, daartoe uitgenodigd, geregeld of in incidentele gevallen terzijde stonden. Bij hetgeen aan bijdragen uit de door de commissie genomen initiatieven is voortgevloeid, hebben zich vele inzendingen gevoegd, waarvan het initiatief bij de auteur lag. In deze totale toevloeiing van bijdragen bleef de stroom — een weidse aanduiding — van artikelen van de hand van huisartsen over eigen ervaringen, waarvan de lezing voor collegae instructief zou kunnen zijn, helaas zeer smal. De wel eens bij de commissie opgekomen vrees, dat zij de ruimte, ter beschikking gehouden voor de door de studiegroep Artikelendocumentatie verzorgde referaten niet voortdurend zou kunnen vullen, is, gelukkig, ongemotiveerd gebleken. Eerder dreigde soms het mirabile dictu prettige gevaar, dat zij de activiteiten van deze groep niet met de daarop passende plaatsruimte zou kunnen honoreren. Een zo-

danig prettig gevaar zou de commissie zeer welkom zijn, wanneer het haar ook ging bedreigen van de zijde van de centrum-correspondenten. Intussen hoopt de commissie dat het merkbaar iets toegenomen besef omtrent het nut van wederkerige voorlichting in de N.H.G.-rubriek betreffende centrum-activiteiten, in veelvuldiger bijdragen van de centrum-correspondenten zal gaan resulteren. De bestaande prettige samenwerking met de uitgever en met de drukker werd, gelijk te verwachten was, in het verslagjaar gecontinueerd.

Congrescommissie. In de loop van het verslagjaar werden de gelederen van de Congrescommissie versterkt door het toetreden van Dr R. L. Cornelissen, die zitting heeft namens de C.W.O. en collega L. Bienfait. Aan het eind van 1962 meende Deveer het voorzitterschap te moeten overdragen aan Van Westreenen. Hij blijft nog één jaar lid van de commissie.

De commissie vergaderde zesmaal, terwijl daarnaast verscheidene besprekingen plaats vonden tussen leden van de commissie en medewerkers aan het N.H.G.-congres ter voorbereiding van de verschillende onderwerpen. Bij het „congresklaar” maken van de onderwerpen is een zeer bruikbare methode gebleken, dat de leden van de commissie hun gedachten hierover van te voren schriftelijk vastleggen en aan elkaar toezenden. Dit bevordert ten eerste een vruchtbare discussie tijdens de vergaderingen. Voorts krijgt ieder lid van de commissie één onderwerp, waarvoor hij verantwoordelijk wordt gesteld. Voor het eerst werd in 1962 het gehele congresprogramma gepresenteerd in één gebouw, namelijk in enige zalen van het Jaarbeurscomplex. Dit biedt zodanige voordelen, dat besloten werd hier voorlopig te blijven vergaderen.

Een regelmatig contact met het N.H.G.-bestuur is thans verzekerd, nu Deveer en Van Westreenen daarvan deel uitmaken. Een bespreking met het dagelijks bestuur in het begin van het jaar over het te brengen programma waarbij een beleidslijn kan worden uitgestippeld, is onontbeerlijk gebleken. De afsplitsing van de Huishoudelijke Vergadering naar het Ledencongres is een grote verbetering.

Landelijke studiegroep Artikelendocumentatie. De studiegroep ving het jaar aan met vijftien leden, van wie er in de loop van het jaar drie zich genoodzaakt zagen voor het lidmaatschap te bedanken. Dit heeft de produktie van referaten in lichte mate doen teruglopen: er werden 59 vervaardigd, waarvan 45 aan de redactiecommissie van huisarts en wetenschap ter publikatie werden aangeboden. Het aantal en de kwaliteit der referaten bewijst, dat de reorganisatie van het najaar 1961 de stabiliteit van de studiegroep ten goede is gekomen. De studiegroep kwam gedurende het jaar driemaal bijeen.

Landelijke studiegroep Praktijkvoering. In de samenstelling van het bestuur van de studiegroep kwamen enige veranderingen. Deveer werd opgevolgd door Van Dorp, die met zijn intrede in het bestuur gelijktijdig het secretariaat overnam van Bekius. Het rapport „Het instrumentarium van de huisarts” is vrijwel klaar en zal binnenkort als definitief rapport ter perse kunnen. Het voorlopig rapport „sterilisatie” is in een vergevorderd stadium. Onder leiding van Deveer wordt thans een voorlopig rapport samengesteld over „Het laboratorium van de huisarts”. Een voorlopig rapport „De praktijktas” wordt bewerkt door een groep onder leiding van Bergsma. Het bestuur beraadt zich nog over de vorm van een rapport „Praktijkindeling”. Eén „model-praktijkruimte” is niet te verzeuenlijken en daarom zal worden gestreefd naar een advies voor goede mogelijkheden.

De vraag naar en de toepassing van de werkaart en zwangerschapskaart blijft toenemen. Een mijlpaal werd in de zomer van 1962 bereikt, toen de miljoenste hoofdkaart werd afgeleverd. Aan dit feit werd niet alleen aandacht besteed in de medische pers doch evenzeer in de lekenpers. Op 31 december 1962 bedroeg het totaal aantal verkochte werkkarten 1.358.567 stuks, waarvan 815.140 aan N.H.G.-leden en 543.427 aan niet-leden. Het totaal aantal afgeleverde kaarten werd gevormd door 1.216.357 hoofdkaarten en 142.210 vervolgkaarten. Ook de afname van zwangerschapskaarten vertoonde een verheugende ontwikkeling. Eind 1962 waren hiervan 55.435 verkocht.

Een pre-advies over de zuigelingen- en kleuterkaart werd ontvangen en een voorlopige opzet is in bewerking. Nadat een

financieel administratiesysteem voor de huisarts was ontwikkeld, werd een rondschrijven aan alle leden van het Genootschap door een groot aantal hunner beantwoord. Daardoor werd het mogelijk begin 1963 aan te vangen met de test van de ontworpen formulieren door een ruim aantal deelnemers. Op het N.H.G.-congres 1962 werd door leden van de werkgroep „Sterilisatie” een tentoonstelling ingericht, welke de techniek en middelen voor een goede sterilisatie in de huispraktijk op doeltreffende wijze demonstreerde. Na de te Eindhoven in begin juni gehouden conferentie over Groepspraktijken werd na ampele bespreking door het bestuur van de studiegroep een werkgroep Groepspraktijk in het leven geroepen, die onder leiding van Van Beusekom te Den Haag staat. Een subcommissie onder leiding van Van Dorp bestudeert thans de aspecten van het N.H.G.-certificaat en de mogelijkheden welke tot verwezenlijking zullen kunnen leiden. De bedoeling van het N.H.G.-certificaat is de Nederlandse arts te garanderen, dat het door hem aangekochte materiaal deugdelijk, bruikbaar en redelijk van prijs is. Een der bestuursleden van de studiegroep heeft van de P.T.T. de beschikking gekregen over de simfoon, waarmede ten behoeve van de P.T.T. voor de studiegroep ervaring met dit apparaat, wat mogelijk voor de huisarts van grote betekenis zal kunnen zijn, kan worden opgedaan. Tenslotte kan worden vermeld dat het bestuur van de studiegroep overweegt om de studiegroep te doen overgaan in een Commissie Praktijkvoering, daar de reactie van de leden van de studiegroep en hun opkomst op de jaarvergadering van de groep veelal te wensen overlaet.

Werkgroep „Assistentschap Huisarts”. Door de werkgroep werd dit jaar aan het N.H.G.-bestuur rapport uitgebracht over de noodzakelijkheid en de inhoud van een assistentschap bij een huisarts voor diegenen, die zelfstandig de huispraktijk willen gaan uitoefenen. Het ligt in het voornemen, dat dit rapport in „huisarts en wetenschap” zal worden gepubliceerd. De werkgroep ontving vervolgens de opdracht na te gaan, hoe zulk een assistentschap kan worden gerealiseerd en daarbij tevens aandacht te schenken aan de financiële consequenties.

Bureau. Op 1 september 1962 werd op haar verzoek eervol ontslag verleend aan mevrouw M. J. Zweers-Westenberg. Per 1 oktober 1962 trad mej. J. C. Bosmans als assistente/typiste in dienst. Ook dit jaar was er wederom een hartelijke samenwerking met functionarissen en overig personeel van de Maatschappij voor Geneeskunst en een woord van dank voor de ondervonden medewerking is hier zeker op zijn plaats.

Betrekkingen met organisaties en personen buiten het Genootschap. De vertegenwoordiging van de Maatschappij voor Geneeskunst en van de Landelijke Huisartsen Vereniging bij de vergaderingen van het N.H.G.-bestuur werd dezerzijds ook dit jaar zeer op prijs gesteld. De uitstekende verstandhouding met beide organisaties kwam in het contact met beider vertegenwoordigers, respectievelijk W. J. de Jager en L. J. Degenaar, zeer wel tot uitdrukking.

Op verzoek van het bestuur nam het bestuurslid H. L. A. Vlamings deel aan de van oktober 1961 tot maart 1962 in Nijmegen gehouden partiële bijscholingscursus voor huisartsen „Het Gezin”. Een verslag werd gepubliceerd in (1962) huisarts en wetenschap 5, 248.

Op de op 21 februari 1962 gehouden eerste openbare vergadering van de Nederlandse Vereniging van Fabrikanten van Pharmaceutische Producten „Nepharm” werd het N.H.G.-bestuur officieel vertegenwoordigd door de secretaris en de penningmeester van het Genootschap.

J. J. M. Michels vertegenwoordigde het bestuur op de op 27 september 1962 gehouden jubileum-bijeenkomst van de Stichting voor Revalidatie in Zuid-Holland.

De feestelijke bijeenkomst op 16 november 1962 ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de Nederlandse Gynaecologische Vereniging werd namens het bestuur bijgewoond door Dallmeijer en Michels.

Belangstelling van buitenlandse zijde voor het werk van de Nederlandse huisarts en van het N.H.G. kwam onder meer tot uitdrukking bij een aantal door de Geneeskundige Hoofdingespectie geregelde bezoeken. Daarbij werd de buitenlandse bezoekers de gelegenheid geboden zich nader over het werk

en de taak van de Nederlandse huisarts te oriënteren door een kennismaking met de huispraktijk van drie bestuursleden.

Van Dorp, secretaris van de landelijke studiegroep Praktijkvoering, vertegenwoordigde het N.H.G. op het op 25 november 1962 door The College of General Practitioners te Londen georganiseerde symposium, getiteld „Towards Better General Practice”. Het was zeer verheugend, dat dank zij een subsidie van de Wereld Gezondheidsorganisatie J. G. Olleranshaw door de Engelse zusterorganisatie kon worden afgevaardigd naar een reeds in dit verslag vermelde weekend-conferentie over „Groepspraktijken” om de Nederlandse huisartsen een inzicht te geven in de aard van de Engelse groepspraktijken.

Pogingen worden in het werk gesteld om het Genootschap vertegenwoordigd te laten zijn op een in het voorjaar 1964 in Montreal te houden internationaal congres van huisartsenorganisaties. Deze conferentie van organisaties, die nagenoeg dezelfde doelstellingen nastreven als het N.H.G., wordt georganiseerd door het College of General Practice of Canada.

Een bijzonder woord van dank moge hier worden gericht tot de Gezondheidsorganisatie T.N.O. en het Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde voor de waardevolle steun, verleend aan de wetenschappelijke onderzoekingen, die door het Genootschap werden uitgevoerd.

Veel dank is het N.H.G.-bestuur verschuldigd aan alle adviseurs, die in enigerlei vorm hebben bijgedragen aan het werk van het Genootschap in het afgelopen jaar. Nimmer werd vergeefs een beroep op hen gedaan en het bestuur prijst zich dan ook zeer gelukkig met de ondervonden medewerking.

Ondanks de vele verheugende activiteiten, die het afgelopen jaar in N.H.G.-verband werden ontplooid en waarvan dit verslag een indruk poogde te geven, moge een waarschuwend woord niet ontbreken. Het N.H.G.-werk wordt in feite nog steeds gedragen door een te kleine kern van actieve leden en al te vaak moet voor allerlei zaken een beroep gedaan worden op collegae uit deze beperkte kring. Indien er van overbelasting sprake is, dan geldt dit zeker voor een aantal bestuurs- en commissieleden van het Genootschap. Het is dan ook een voorwaarde voor een vruchtbare voortzetting van het N.H.G.-werk, dat vanuit de periferie meer jongere krachten kunnen worden gemobiliseerd, die door hun enthousiasme en kennis van zaken in staat zijn een actieve rol in het Genootschap te vervullen. Moge deze waarschuwing weerklink vinden bij al diegenen, die het wel en wee van het N.H.G. en daarmee ook van de positie van de huisarts ter harte gaan.

E. M. Jansen, secretaris

LEDENCONGRES 11 MEI 1963

In zijn korte inleiding ter opening van het zaterdag 11 mei te Utrecht gehouden Ledencongres 1963 van het Nederlands Huisartsen Genootschap heeft voorzitter Huygen toegelicht, dat deze achtste huishoudelijke vergadering nog gesitueerd is in de overgangperiode, welke het gevolg is van de splitsing van de vroeger jaarlijkse samenkomst voor zowel huishoudelijke als wetenschappelijke zaken in twee gescheiden vergaderingen. In den vervolge zal omstreeks september de als Ledencongres aan te duiden huishoudelijke vergadering worden gehouden — over enkele maanden dus opnieuw, waarbij dan de begroting voor 1964 aan de orde komt — en de als N.H.G.-congres te kenmerken jaarlijkse wetenschappelijke bijeenkomst in november.

Dat bij de groei van het N.H.G. deze splitsing nodig en nuttig was, heeft deze achtste huishoudelijke vergadering terdege aangetoond. Niet zozeer om het gevoerde bestuursbeleid aan kritische beschouwingen te onderwerpen — wat dit betreft kreeg de uitnodiging van de voorzitter aan de vergadering om zich daarover uit te spreken praktisch geen andere respons dan instemming in de vorm van goedkeuring der jaarstukken — doch omdat bij de bespreking van onderscheidene agendapunten een nuttige gedachtenwisseling ontstond, welke enerzijds leidde tot informatie aan de vergadering, anderzijds het bestuur verrijkte met denkbeelden, welke het, zoals het ook te kennen gaf, van voldoende waarde achtte om bij het verdere beleid in overweging te nemen. Ook het feit, dat deze harmonieuze huishoudelijke confrontatie tussen bestuur en leden bijna drie uur in beslag heeft genomen, ter-

wijl toch ieder kort en zakelijk het woord voerde, heeft aangetoond dat bij de verkregen ontwikkeling de interne organisatorische opbouw een onderwerp is, dat binnen een vastgestelde spanne tijds en voorafgaande aan een wetenschappelijk gedeelte van een samenkomst niet meer de vereiste aandacht zou kunnen krijgen.

De agenda volgende, leverde de vergadering wat de jaarstukken en benoemingen betreft deze uitkomsten: goedkeuring van de notulen van de zevende huishoudelijke vergadering — (1962) huisarts en wetenschap 5, 285 — goedkeuring van het door de secretaris Jansen uitgebrachte jaarverslag 1962, dat in huisarts en wetenschap zal worden gepubliceerd en instemming van de vergadering verkreeg met de woorden van waarderling, welke de voorzitter te dezer zake richtte tot de secretaris en de heer Jongeneel, chef de bureau van het N.H.G. Insgelijks goedkeuring van financiële stukken en waardering voor het werk van penningmeester Rijpperda Wierdsma, die deze erkentelijkheid goeddeels endosseerde aan de administrateur de heer Van Kampen. Aanvaarding van de begrotingen 1963 voor het Genootschap en voor huisarts en wetenschap, instemming zonder hoofdelijke stemming — als bij alle onderwerpen — met het bestuursvoorstel tot wijziging van de contributie, die, vooruitlopend op deze instemming, bij de aanvang van 1963 is verhoogd met f 5,— voor de laagste contributiegroep en met f 10,— voor de beide overige groepen. Benoeming van E. van Westreenen tot lid van het bestuur in de vacature, ontstaan door het aftreden van Dr J. M. L. Phaff, die de huisartsenpraktijk heeft neergelegd, herbenoeming van de periodiek aan de beurt van aftreden zijnde bestuursleden E. M. Jansen en Dr A. Rijpperda Wierdsma. Hier waren geen andere kandidaten gesteld, evenmin als voor een vacature in de C.W.O., waarin Dr W. Vasbinder, periodiek aan de beurt van aftreden, zitting blijft houden. Aanvulling van de Congrescommissie met één lid, met name mevr. M. A. Bron-du Crocq, die officieus reeds aandeel in het werk dezer commissie was gaan nemen, instemming met de gedachte de redactiecommissie van huisarts en wetenschap met één lid uit te breiden, doch — omdat nog geen kandidaten zijn gevonden — uitstel van de voorziening in de komende vacature door het periodiek aftreden van K. G. Brühl, die zich niet herkiesbaar heeft gesteld, en van de benoeming van een zesde lid van deze commissie.

Na een korte gedachtenwisseling is ook goedkeuring gehecht aan het Huishoudelijk Reglement van het N.H.G., waarvan de samenstelling zeer geruime tijd heeft gevorderd en waarvan Den Duyn en Sluyters hun kennis en vooral veel energie hebben gegeven en voor welke veelomvattende arbeid deze wetsontwerpers nu hulde en dank kon worden gebracht.

Bij de hier opgesomde onderwerpen deed zich dan de reeds vermelde gelegenheid voor ten aanzien van algemene lijnen of ten opzichte van details van gedachten te wisselen. Die gelegenheid ontstond ook nadat J. J. M. Michels als toevoeging aan deze agenda een korte uiteenzetting gaf van de werkwijze in het centrum Breda, waar men zich gedurende enige tijd, toen zich binnen dat centrum verscheidene jonge artsen vestigden, met succes heeft beijverd met deze nieuwe collegae goede contacten te leggen, zowel ten nutte van het werk van de huisarts in het algemeen als betreffende de uit het N.H.G. voortvloeiende activiteiten. Een zeer instructief voorbeeld, mogelijk enigszins gebonden aan een situatie van een aantal nieuwe vestigingen binnen een korte tijd, doch waarvan de strekking, zoals voorzitter Huygen zeide, zeker navolging verdient.

Van de inlichtingen, welke van bestuurszijde op vragen tijdens de gedachtenwisselingen naar voren kwamen, zijn te vermelden de verwachting, dat de leerstoel sociale geneeskunde aan de Rijksuniversiteit te Utrecht het volgend seizoen zal worden gesplitst en dat, wanneer de macro en de micro sociale geneeskunde hun eigen terrein krijgen, de dan mogelijk geworden benoeming van een hoogleraar in de micro sociale geneeskunde een belangrijke stap zal blijken te zijn in de realisering van een huisartseninstituut; voorts de mededeling dat een werkgroep voorlichting is gevormd — Bremer, Phaff en Deveer — die zal onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om van de zijde van het N.H.G. brochures samen te stellen, welke de huisartsen hun patiënten ter informatie zouden kunnen voorleggen.